

De Voorzitter van de Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Voortgang Programma luchtwassers

Datum
Kenmerk
BWL/2007058725

Geachte Voorzitter,

Ik heb u op 1 februari 2006 (Kamerstukken II, 2005-2006, 28 385, nr 68) geïnformeerd over het Programma Luchtwassers. Doel van dit programma is het realiseren van een versnelde inzet van een nieuwe generatie geïntegreerde technieken, met name gecombineerde luchtwassers, die gericht zijn op een substantiële vermindering van de emissies van fijn stof, ammoniak en geur door de intensieve veehouderij. Met deze brief wil ik u mede namens de minister van LNV informeren over de voortgang van het Programma. Ik doe dit aan de hand van de vier projecten van het programma, zoals ik die in mijn eerdere brief heb beschreven.

1. Gecombineerde luchtwassers op korte termijn in Nederland toepasbaar maken

Eén van de toezeggingen aan u betrof het streven om medio 2006 minstens één gecombineerde luchtwasser in bijlage 1 van de Regeling ammoniak en veehouderij (hierna: Rav) op te nemen. Dit maakt het gebruik van deze luchtwassers in de praktijk mogelijk. Het is in 2006 gelukt om twee gecombineerde luchtwassers voor de varkenshouderij in de genoemde regeling op te nemen. Daarnaast zijn zij opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij. In 2007 zijn nog twee systemen voor de varkenshouderij aan beide regelingen toegevoegd.

Ik streef er naar om zo snel mogelijk ook gecombineerde luchtwassystemen voor de pluimveehouderij op te nemen in de bijlage van de Rav.

2. Stimulering

Ik heb u ook toegezegd om de toepassing van deze gecombineerde luchtwassers in de praktijk te stimuleren met een bedrag van 15 miljoen euro. Hiertoe zou ik een investeringsregeling opzetten die in 2006 opengesteld zou worden, mits de Europese Commissie hiermee instemt. Inmiddels is de Regeling LNV-subsidies met daarin de openstelling "gecombineerde luchtwassystemen" gepubliceerd. Volgens deze regeling kunnen agrarische ondernemers subsidie aanvragen voor alle gecombineerde systemen die op het moment van openstelling zijn opgenomen in de Rav. De module is tussen 2 april en 25 mei 2007 voor een bedrag van 15 miljoen euro open gesteld. Aangezien er op het moment van openstelling nog

geen gecombineerde luchtwassers beschikbaar waren voor de pluimveehouderij konden alleen varkenshouderijbedrijven een beroep doen op de Regeling onder de voorwaarde dat het bedrijf niet binnen de extensiveringsgebieden van de reconstructie ligt.

Deze openstelling was een succes. Er zijn ruim 300 aanvragen voor subsidie ingediend, waarmee een totale investering is gemoeid van 115 miljoen euro. Dit hoogte van de aangevraagde subsidie komt daardoor uit op ongeveer 40 miljoen euro. Het is op dit moment nog niet mogelijk om inzicht te geven in het aantal aanvragen dat uiteindelijk wordt gehonoreerd, omdat de ingediende aanvragen nog beoordeeld moeten worden.

In "Samen werken, samen leven" –beleidsprogramma 2007-2011 zegt het kabinet toe dat investeringen in luchtwassers in stallen zullen worden gestimuleerd via pijler 3 "Een duurzame leefomgeving" binnen de enveloppe Natuur, EHS en vitaal platteland. Ook in het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is er aandacht voor emissies uit stallen. Beoordeeld zal worden of het stimuleren van maatregelen, bijvoorbeeld luchtwassers, mogelijk is op plaatsen waar sprake is van een normoverschrijding van fijn stof. Dit betreft vooral pluimveebedrijven. Ik zal u binnenkort informeren over de voortgang van het NSL.

3. Optimalisatie van de techniek van de gecombineerde luchtwasser

Afgelopen jaar is een onderzoeksprogramma uitgewerkt. Dit is voorgelegd aan de klankbordgroep van het project waarin de betrokken partijen vertegenwoordigd zijn. Zij waren positief over het programma.

Voor de uitvoering van het onderzoek is in overleg met de provincies naar pilotlocaties gezocht. Op dit moment zijn 5 locaties gekozen. Het gaat om twee locaties met varkens en één met pluimvee in Noord-Brabant, één locatie met pluimvee in Overijssel en één locatie met varkens in Gelderland. Voor twee andere locaties, in Overijssel en Limburg, wordt op korte termijn overeenstemming verwacht. Gezocht wordt in ieder geval nog naar een geschikte pluimveelocatie in Gelderland. Een deel van de pilots ligt in de landbouwonwikkelingsgebieden zoals die in het kader van de reconstructie zijn aangewezen. In de tweede helft van dit jaar worden de eerste resultaten van het onderzoek op de pilotlocaties verwacht.

Om de innovatie van dit soort technieken te stimuleren worden naast de pilots tevens de mogelijkheden bestudeerd om veelbelovende innovatieve onderzoeksinitiatieven te ondersteunen. Verwacht wordt dat hiermee in de tweede helft van dit jaar kan worden begonnen.

4. Monitoring kwaliteit en emissies op nationaal niveau

In de periode 2007 – 2009 zal van een representatief deel van de huidige stalsystemen de uitstoot van (zeer) fijn stof worden gemeten. De resultaten hiervan zullen gebruikt worden voor de actualisering van de huidige berekeningsmethode voor de emissie van fijn stof uit de landbouw.

Om het effect van de inzet van gecombineerde luchtwassers voor de luchtkwaliteit vast te kunnen stellen, worden extra meetstations voor fijn stof geplaatst. De realisering van een meetstation in Noord-Brabant is vrijwel rond. Besprekingen over een meetstation in Gelderland of Utrecht zijn nog gaande.

Informatie over de voortgang van het Programma Luchtwassers is sinds kort te vinden op de website www.senternovem.nl/pgl.

Ik hoop u met deze brief voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

dr. Jacqueline Cramer